

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimecres 4 d'Octubre de 1899

Num. 3.380

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora. Queda reservat el
dret de publicar els articles que no s'envien a la redacció.
En Barcelona, litografia Mallorà, carrer Jaume I, 6.
No's retornen los originals encara que no's publicin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.

Ptas. 1

a provincies trimestre... Ptas. 3-50

Extranger y Ultramar... Ptas. 5-50

Abans, a preus convencionals.

Farmacia Serra | 12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crò-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

XOS

AGRICULTORS ALERTA

Massó y Ferrando

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Fàbrica de flors artificials

Maria Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS



Com tots los anys en aquesta època hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc y tela impermeable; medallons de diferents formes y classes, creus, pensaments y altres objectes artístichs que en lo dia de difunts, soLEN coloçarse sobre las tombas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d'inscripcions ab llletres brodades, pintadas y de paper, destinades al propòsito.

PREUS REDUITS

NOTA.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin.

Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinaries condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran limpiesa, espay reduït y facilissim maneig, ventatges difficult d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulen y cambian à voluntat, las velocitats minima à maxima.

Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestes oficinas se facilitaran cuenta classe de datos sian necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra ReuseNSE, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tònic-reconstituyent conseguit, indicadíssim contra'l raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecències y en totes las malalties caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l'estomach. Se ven en totes las farmaciacs.

Secció doctrinal

Un pronòstic de Fenelon

Quan se tenen un poch coneigudas las lleys naturals y no's te'l cervell á tres quarts de quinze com molts centenars se'n trovariau á dintre dels craniis de castellana misaga, la feyna d'endevinar lo que ha de succehir es de lo més fàcil del mon. Si veieu que a mitja montanya hi ha una roca que s'estimba, no serem pas tan benefits de creure que l'endemà l'heu de veure enfliada al bell cim, frech a frech ab los murs, y en cambi no se vos escalarà gayre, cap pera pronosticar que tart o d'hora ha a arribar rodolant final fons de l'aire. Esboçinada ha de seguir lo curs dels xaragalls y torreneras que ab l'empenta de

l'aigua cada dia li faran baixar un gràbó y l'alluyaran de la altura hont primerament estava coloçada.

Si veieu que un poble desmoralisat y desgovernat y que tant à dintre com à fora d'ell totes las forces concorren á son relaxament, à meys de tenir cervell de politich castells, no penseu mey en que un jorn pugui enlayrarse fins á un pont tant i mes alt d'aquell d'ahont ha vingut fent tombalons; creyem, si, que aquell poble ja pocas coses més consterà á la Historia, com no sian miserias y desastres vergonyosos.

Y encara que això costa fent poch d'endevinar, vos hi guanyariau la vida fent tal mena del profecias devant de la Espanya castellana, si questa vos las volgués escoltar, puig la forsa salvatge dels aconteixements s'encarregaria pla be i fervos un crèdit que ni l'he de Pytonissa, qui, per o vist, tenia sovint no-

de continuades curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que l'

La que paga més contribució de la pro-

Guano classe superior Ia. de petx — Cascos d'arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms y a Reus Vilà, núm. 3.

ticias exactas per mediació d'un perfecte ministerial de Júpiter, si el v' embelesin i veig sup enviat a Si més enllà del Ebro s'ha guessin donati compte de lo encertat que ha sigut lo Catalanisme en los pronòstichs, desde l'comensament de l'última cayguda donada per Espanya, ablo prestigi guanyat hauriam conquistat son respecte y admiració; i si hauríam ja clavat entre cap y coll algun fatidich procés per nos posaros entregats á «execrables» arts de bruixeria y à pràcticas demoniacas. Això es més fàcil que haueus succehit que allò altre; s' avé més ab lo temperament nacional; fa més guerrero y porta menos mals de caps.

Encare donchs, que á la gent del cor d'Espanya los causi extraordinaria sorpresa! que un home p' qui pronosticar avuy lo que demà passarà, quan sobran datus y las senyals son d'aquellas que no faltan mey, y á nosaltres no ns admirí poch ni molt la precisió matemàtica ab que 's desenrotilan certs aconteixements polítics y socials que ab anys ó ab sigles d'antelació han sigut assenyalats, no much menos de donar á coneixer una protecció feia per Fenelon, a las derrières del segle XVII, la qual s'ha completat y s'acabará de cumplir del tot, en molta mes puntualitat, que els programes y manifestos dels nostres polítics, y que 's propòsits de la gent que ns mana ó pensa manarons un dia ó altre.

Regirant la colecció de «Diáleche de morts» que 'l sabi y bondados erquebisbe havia compost pera la educació de son reyal deixeble, lo duch de Bourgogne, vaig toparme ab lo dialech que ve catalogat ab lo nombre 66 y que te lloch entra'l emperador espanyol Carles I y son irreconciabie enemic lo rey Francesch I. Després d'una munió de càrrecs que més avançament se fan, tirant per la cara la mala fe y la pilleria que en vida emplearen un y altre per ferse la guerra, acabà l'espanyol per fer un resum, tallat de mà mestre, en lo qual ve inclosa la predicció de que avans he fet esment. Los que devant d'aquestas paraulas no obrin los ulls, es que tenen una ceguera irremediable, contra la qual no hi pot res la famosa pomada de la marquesa.

Diu Francesch I: «Per ma part, jo os diré, ab francesa y sense subtilitats, la diferencia de las nostres conductas! Vos érau prou liest pera posar la cortesia de la vostra part y pera enganyarme en lo fons; jo al revés, era prou horrat pera anir de dret al bulto; pero per debilitat, per impaciencia ó per lleugeresa, no hi posava ouydado y las bones formas anaven contra mi; aixis jo resultava falsari en la apariencia y vos ho érau en la essencial. Jo ja he sigut prou castigat per mas faltas, al temps mateix de ferlas. Pero vos, espero que la falsa política del vostra fill, me venjarà prou de vostra injusta ambició. Ja ha comensat ver obligaros á que en vida os despullessi: ben mort degradati y miserables, vos que os haviau proposat engrillar a tota la Europa. «Aquest fill acabarà la seva tasca amb jalousia y son rezel tirànic enderrocarán tote virtut y tota simpatia entre 'ls espanyols, to mèrit, fet, sospites y bòdis, no gosará á apariixer; Espanya no vindrà cap més gran capitá, ni cap enlayrat geni diplomàtic, ni disciplina militar, ni bon ordre en los pobles. »Aquest rey, sempre amagat y sempre reclòs del coneixement de la gent, com los reys d'Orient, matarà las ventanyas d'Espanya y deixarà les nacions luxuriantes dependents d'aquesta monarquia. Lo gran eos d'aquesta caurà també per si mateix, y solds sevarià d'exemple de la vanitat de les fortunes massa grosses: Un estat compacte y reduxit, quan està ben poblat, ben ordenat, ben cultivat per las arts y per las ciencies útils; quan per altra part està regit segons class seves lleys, per un príncep que administra per si mateix, fa la guerra, promet moltes més felicissimes coses que una rasa monarquia que no te prou cap pera recullir tot lo govern. «Si no'm volen creure, esperauros una mica que 's nostres renets ja os ne portaràn notícias.» Encara que 'l sabi prelat quan va escriure aquesta

bella mostra de bon sentit y de previsió, tení davant dels ulls una munió de fets històrics que indicaven ab perfecta claretat que l'Estat espanyol havia entrat en una pendent fatal de perdicció; per més que ja havia vist com lo Rosselló s'havia escapat de les mans dels monarques castellans, com los Països Baixos y Portugal havien trencat lo jou d'una política tirànica, y com lo poble català s'havia aixecat en defensa de les institucions y llibertats, logrant salvarles al preu de la seva sang, en guerra ab lo poder de la monarquia castellana, apesar d'això, la forsa d'aquesta monarquia y la extensió dels seus dominis eran tan considerables encare, que aparentment tenia dintre de la política europea una representació extraordinaria, y era precis en qui escrivíá tan terminants prediccions un gran coneixement de les lleys naturals y llògicas que presideixen la vida dels pobles.

La degradació dels monarques espanyols, que en temps de Fenelón havia arribat fins à la imbecilitat d'en Carles II, la interminable sèrie de revoltas que senyalaven arreu un fons malestar moral y material, la entronisació descarada del favoritisme, de la ilegalitat y del pillatge oficial, eran fitas segurades que al esperit del profeta havien d'indicar lo camí desastrós que el Estat espanyol li tocava seguir fins à sas darreres consecuències, de les quals avui n'està ben bé à la vora. Los aconteixements d'aquests últims doscents anys no han sigut pas altres que 'ls que tenian de ser y provan la justesa de criteri y la forsa de llògica del bon arquebisbe.

Per nosaltres, los catalanistes, té aquest document un doble preu, puig Fenelón no s'acontenta pas en assenyalar los tremedos mals que Espanya sofreix y 'l dolorós «via-crucis» que la Historia li reserva y que segons hem anat veient no ha marcat ni un sol punt, sino que, fentse ben be càrrec de la naturalesa dels trastorns que crea 'l centralisme y la imposició d'una política basada en la «gelosia» y 'l rezel tirànic que matan tota virtut y tota emulació» se posa obertament de la nostra banda y declara ab lleialtat que «un Estat compacte y reduxit, quan està ben poblat, ben ordenat, ben cultivat per les arts y per les ciències útils, quan per altra part està regit segons ses propias lleys, promet moltes més felisses coses que una extensa monarquia que no té prou cap per recullir tot lo govern».

Ara fa poch, las darreres possessions espanyoles han donat la rebò a Fenelón en lo que deys de que la política espanyola «caixerà les nacions llunyanas dependents d'aquesta monarquia»; dintre de poch lo catalanisme espera també probar practicament, com lo sabi preceptor no s'errà gens ni mica al assegurar què les nacions que ofereixen les condicions polítiques y socials de Catalunya trovan en lo respecte à sus lleys propias y particulars les millors condicions de vida y que del autonomisme dependeix que 'ls seus guin subjectes à les contingències perilloses d'una política destructora.

Y ja ho veuréu com en això 'l catalanisme demosta que Fenelòn tenia també tota, absolutament tota la rebò. **G. ESTRANY.**

Perpinyà

L'auberge de la Rosa (Continuació)

Al entrar al pati del «Auberge» vaig donar una mirada per allí; hi havia una quietut y un silenci que semblava una casa particular; si no hagués estat pels mobles que hi havia al mitj del pati y una taula llarga que 's veia al menjador de dintre, m'hauria cregut que anava equivocat al buscar allí l'«Auberge de la Rosa».

La taula llarga que hihavia al mitj del pati y dos dotzenes de cadiras sense ocupar que hi vaig veure pel voltant, me va fer pensar que la gent serien à dormir ó be à la Passejada y, efectivament, al endemà à l' hora de sopar, se m presentà al descobert tot lo que era'l famós «Auberge» del carrer de la Presó.

La concurrencia era d'allò més escullit: protugos, deserters y criminals que s'havien escorregut per les fronteres com anguilas; fent cap als plans del Rosselló, y després à la capital de la Catalunya francesa, fugint de les urpas d'una que, vulgas que no vulgas, volien que 'ls defensemssin la seva menjadora.

Y no hi faltava humor entre la majoria dels joves que menjaven al «Auberge»; molts no arriavan als vint anys; allí hi havia un coro organiat, era 'l «Coro dels Emigrats», nom que li cuadra perfectament, y entre aquelles quatre parets que per cobert tenian lo blanc, s'hi sentia un inesplicable entusiasme per la nostra Catalunya quan lo coro cantava les cançons de la terra.

Al sentir «Las flors de Maig», d'en Clavé, fins me semblava que aquests cants nor entrastrian à tots, sort que 'l mestre Lluís, à qui no se li acabaava mai l'humor, sortia ab estrambotiques y xistes que 's feya riure per les butxacars, y quan feya la parodia del «Cònsul Hidalgo» que hi havia à Perpinyà, allí sí que, com vulgarment se diu, s'hi podien llogar cadiras. Era lo cas que 'l Sanxo Pansa que teniam allí amenessava sempre d'enviarnos à la frontera de Prussia, casi res un passeig com aquest, pagant l'Estat espanyol, ja 'l podíam fer; doncs ja que no li davam profit estavam disposats à darli gasto, pero al Sanxo Pansa (cònsul hidalgo) tampoc volta que hi anessim à l'Alssacia pagant los seus amos, lo que ell volta era quartets de soldat, ó be cap à Espanya à agafar la canya, y si això

no podia lograrlo, no paraven los propietaris dels «Auberges» de dirnos que no 'ns en anessim per això, que s'arreglava per medi d'uns quants franchs. Un dia, al proposar Madame Rosa aquest arregllo mentres sopavam à la taula del pati se li va contestar per la majoria que si 'l Sanxo Pansa volia quarts que 'n demanés à son amo, al Bismarck petit, y que no 'ns donava «cuydado» fer lo viaje fins à la frontera de Prussia ó allí about volgues, menos à Espanya, ab tal pagués l'Estat espanyol.

Dos o tres vegades, mentre vaig estar à Perpinyà, los gendarmes varen agafar alguns joves catalans, que tots ho eran los que per allí 'ns trobavem, (d'hidalgo no n'hi havia cap, à aquests los hi agradan més los signors y per això no n'hi haurien); doncs los gendarmes trobaren quatre ó sis joves pels carrers ó el Passeig, los feyan seguir acompañantlos al consulat hidalgo, que alashoras era prop de la plassa de la Re, ahont hi havia 'l Pansa, llenant uns bujits que semblava que s'ho havia de menjar tot y que acabava per no menjarse res.

Heus aquí 'ls gendarmes que 'n portaven cinch ó sis, y de un à un los feya pujar dels al despaig del consul y alashoras s'armava una comèdia d'allò més bonich, entre l' hidalgo y 'l protugo ó desertor, y si aquest era espabilat n'hi havia per llogarhi cadires.

Al arribar al despaig la primera pregunta era aquela, en llengua de quartel, pera fernes més por:

Consul. Cuánto tiempo que está V. en Francia?

Protugo. Sis mesos.

Con. Y qué es V.?

Pro. Protugo.

Con. Lo que es V. un pillastre, un ladrón.

Pro. Bueno.

Con. Vamos á ver... Vamos á ver. (Los ulls li fúgian de la cara, y seguia dihen): El governo espanyol no puede permitir que Vds. estén en Perpiñán.

Pro. Bueno.

Con. Y siendo así, à donde quiere ir: à España ó al interior de Francia?

Pro. Al interior de Fransa.

Con. Ah, ladrón... ladrón... voy á mandarle á presidió!

Pro. Bueno.

Con. Es decir que V. no quiere ir á España?

Pro. No, señor.

Con. (Ab uns crits que se sentien de la plassa del Arsenal) Ladrón! Qué ejército tendría Espanya si todos los hombres fuesen como V.!

Aquesta era la comèdia que 's feya al Consulat per D. Joseph María García, aquest nom ja indica ser d'una persona que te de viure ab l'esquena dreta, y la parodia 's feya al «Auberge de la Rosa» pel mestre Lluís, y quina parodia! Quan era en allò de «Que exèrcito tendría Espanya si todos los hombres fuesen como V.», això lo mestre Lluís, que també era emissor de la revista «L'Avenció», que era la revista dels esclats de les ristiles de tots los emigrants que menjaven à la taula llarga del pati, se sentien del cap-deval del carrer de la Presó, y fins me semblava, entre la mitja foscor que hi havia, que 'l centinella que dojava la guardia à la Presó, se parava un poch al esser davant la porta del pati pera veure la tabola que 's feya pels emigrants à l' hora de sopar al entorn d'aquella taula llarga que tanta gresca s'hi feya, y sobre tot allò del «exèrcito espanyol», si tots haguessin estat com los que eran al entorn d'aquella taula, ja no hauria tingut bé la numerosa familia del Bismarck petit.

I. LLEVAT.

(Acabard.)

CRÒNICA

Observacions Meteorològicas
del dia 3 d' Octubre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser- vació	Baròmetre aneroide	Grau d'hu- midat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser- parti- cular
9 m.	756	92		3'2	Ras	
3 t.	757	90			Nuvol	
Horas d'obser- vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Màxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. . 34	17	23	E.	Cun Nin	0'8
3 t.	Sombra 28	26		N.		0'7

Després de passar molts dies creyent que la Comissió organisadora de les vinents festes s'havia, com vulgarment se diu, *abaltit*, avuy hem vist que aquest ensopiment no ha estat tan fort com creyam ja que podem fer públic que està ja gestionat y arreglat la contracta de la «Golla vella dels Xichs de Vells», així com també s'han rebut premis per les carreras de bicicletes de S. M. la Reyna Regent, de S. A. R. la Infanta Isobel, del Exm. è Itlr. Arquebisbe de Tarragona, del Exm. Sr. Governador civil de la província y dels diputats a Cort i senyors Cañellas y Lopez Poig. Cerver.

També s'ha assegurat que en la Gran Cavalcata hi pendrà part totas les societats d'aquesta ciutat,

Ja que la Comissió organitzadora de les vinents festes s'havia, com estan els Cartells anunciadors, perquè l' temps passa y que no succeixi que 's donguin al públic en temps inopertu.

La Junta de Gobern del «Centro de Lectura» ha aplastat pera l diumenge dia 15 del corrent la reperiò de premis que deia celebrar-se lo dia 8, en vista

de la recayguda que ha experimentat en la malaltia que aqueixa à son President nostre particular amic senyor Mata.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferents espècies puja à la cantitat de 939'54 pessetes.

Si avuy se reuneix suficient número de seyyors regidors, celebrarà sessió de primera convocatoria nostre Exm. Ajuntament.

Lo dissape prop vinent debutarà en lo Teatre Principal de Tarragona, la companyia de D. Concepció Ferrer.

Y se'n occorreix preguntar: ¿Quan debutarà à Reus la que ha d'actuar durant las festes en lo Teatre Fortuny?

L'Audiència provincial de Tarragona avisa als pèrits y testimonis que hagin assistit als judicis orals celebrats desde l' primer de Setembre fins à la fetxa, poden presentar-se a cobrar sus respectivas indemniscions, personantse en la Secretaria de la mateixa.

Segons notícies de Secuita, en la tarda del diumenge ocorrègué una sangrenta baralla en les afores d'aquella població, de la que resultaren ferits dos germans y mort lo guarda rural.

Per estar l'assumpto *sobr'judice* nos absténim de donar més detalls.

Los elements literaris que formaven part de la redacció y colaboració de l'important revista quinzenal «Catalonia», pensan dintre poch donar à llum una altra publicació periòdica que de segur haurà de plau-re als amants de nostras lletres y nostras arts.

La nova publicació, editada à l'impremta de «L'Avenç», serà un setmanari de caràcter popular, ab diferents seccions destinades à política, à sociologia, literatura catalana y estrangera, novelats artístiques, etc., etc.

No està encara determinat lo nom que portarà l' nou setmanari.

Ahir se trobava à Tarragona lo general Sanz, ab lo fi de revistar les forces de son mando, de que forman part los regiments d'aquella guarnició.

S'ha expediat llicència limitada à varis soldats del reemplàs de 1898.

«El Nuevo Diario» de Tortosa, dona compte del següent fet:

«En una barraca inmediata à la casa-assil de las Germanas dels pobres vivien dos mendicants que s' dedicaven à importar la caritat pública, essent lo morit cego desde molts anys.

Fa uns vint dies enmalatí la muller, patint febres intermitents, cuydant lo pobre de la assistència de la pacient ab los pochs recursos que li proporcionaven algunes empleats de la estació del ferrocarril del Nort.

Tranquilament esperava la malalta morir dintre la barraca, pero les últimes pluges ompliren d'ayqua la mateixa, no tenint altre recurs lo pobre cego que depositaria al ayre liure al peu d'un garrofer, morint en aquest estat als dos dies sense aliments ni haver rebut cap auxili.

Sembla impossible que à Tortosa, que compta ab hospital y altres assils benèfics, se deixi morir à las personas pobres y desvalgudes en l'abandonó més complert y sense cap abric ni recurs.

Dos dies avans de ocorre la mort anà un agutil à enterarre del estat de la malalta; pero la visita no donà cap resultat y anaren los camillers à buscàr-la quan s'avisa que havia mort.»

Uns doscents caps de bestiar boví concorregueren al mercat útim de Vendrell, abundant los bons y escasençant les badielles, de tal manera que aquells últims sols se veyan los cadells que accompanyaven a les vacas: Se feren regular número de tranzaccions als elevats preus iniciats desde fa ja alguna temporada, lo qual es causa de que no són molt numerosas les transaccions que s'han verificat en aquests darrers mercats per quant la majoria del bestiar que 's compra en aquesta temporada se destina à la crisi.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Esplugues de Francolí 30 Setembre 1899.

Senyor Director:

Molt seyyor meu: Ahir se declarà un formidable incendi en un dels boscos que D. Trinitat Boquer posseixen en la partida anomenada Mas del Hortensi.

Al toc de campana acudiren al lloc del sinistre les autoritats, Guardia civil, Somatent y veïns que s'afanyaren en apagar aquell element destructor, lo que conseguiren després de tres horas de continuats esforços.

S'ignora si l' fet es intencionat ó casual, si se creure que ha de ser lo últim per las becas y dotes personals que adornan al perjudicat y que fan que careixi d'agressions. Lo Jutjat entén en l'assumpcio.

Lo mateix ha degut formar també diligencias criminals en averiguació del autor ó autors del vandàlic fet d'haver trencat vuit ó nou oliveras en la propietat de D.

actualment d' aquest Ajuntament. La gent sensata reaproba aquests fets que verament deshonran à una població y veuria ab gust que s' hi fes un fort escarmient.

Som al fort de la vrema y 'ls propietaris quedan mol mal contents de sos resultats. La cullita 's pot calcular que no arriba pas á una vigèssima part de la cullita ordinaria. Espanya com passaran lo proxim hivern las classes menesterosas. Sembla mentida com ab tants pares de la patria y ab tanis protectors del pais no n' hi hagi un sisquera que s' aixequi pera fer veure la situació critica y aflictiva del mateix y afuixar de la multitud d' impostos que avuy aclaparan á la classe agricultura.

Ab ansia s' està esperant que caygui l'ayga en abundancia pera poguer efectuar la sembra en bonas condicions.

La població permaneix en un estat relativament tranquil planyentse sols las familiars que comptan algun de sos individuos, parents ó amichs entre 'ls divuit ó dinou detinguts que s' troban en las presons del cap de partit.

Son affcm. S. S.

Lo Corresponsal.

Vendrell 2 d' Octubre de 1899.

Senyor Director de Lo SOMATENT:

Apreciat senyor: Vereficada la brema ab bonas condicions, al trescolar, 'ls mostos han surtit de primera. Als propietaris que la filoxera y pedra no 's apretá han tingut bona cullita. Are sols fantan compradors.

De la cullita de las garrofes què tan se'n ajudan nostres pagesos, ha sigut regular, y al igual que 'l vi, no la buscan.

En canbi ha tingut gran requesta la brisa puig que s' ha pagat á 12 rals lo sach, tornantla després de cuya.

S'acosta la fira d' aquesta vila sos principals organisadors que are son á la casa gran y podrian d' allí donarhi millor impuls, sembla que dorman. Quin contrast forman los directors de las poblacions de Reus y Vendrell al acostarse la fira d' abduas al 15 del corrent!

Per aquí va catalanisantse tot que es un gust. Ja van desfentse per molts las enterboldidoras boyras y 's declaran companys de causa ab cor franch y obert. Are sols falta una vergassada de nostres opersors y 'l seu domini aquí al Vendrell s' enfonza, no obstant y continuar aguns que 'ns diuhen *sebas* ab la seva de tirar son verí per tots indrets sense adonarsen que cauen sobre son cap las pedras que tiran al eyre.

Dies endarrera publicavan *El Vendrellense* y Lo MATENT, un remítit d' *alguns joves*, contra una correspondencia meva perque no era de son parer; el que 'm deyan no vaig ferne cas puig m' ensenyaren lo de «à palabaras necias oídos sordos». No obstant va xocarme que 'm digueasin que aprenegués de gramática catalana en quan molts d' eis ni la coneixen; es dir, be la deuen coneixer puig que la tenen odiada.

Un altre dels tipos aixis es en Valentí Carné, *Un it... se Vendrellench* que li diu *La Nació catalana*. Aquest senyor també te la seva de que hi parlat. Ha format ó forma part de la Directiva del comité federal de nostra vila: ha escrit casi sempre tot en català: es corresponsal de *El Liberal* de Madrid; en son temps digué que envieva al certamen de Vilafranca obtant pel premi ofert al qu' espliqués millor l' origen de las quatre barras; va fer un llibre de versos que fins ne va vendre tres exemplars, sinó conto llach, espera la llynya de classes: va fer també una comèdia que sap grem á tothom d' haverla vista tant com ell d' haverla escrita, y ab aquestas condicions més ó menos honorosas are està enfadat perque's serenos d' aquí cantan las horas en català y 's va desfogà enviant un telègrama á son per óidch, lo qual motiva que *La Nació Catalana* li vegés las orellas y are més enfadat que allavoras enviantne un altre plé de *vituperis* y contradiccions que acaba d' afirmar que no sab lo que 's diu y fentse més digne de que pensi ab ell la *Nació* quan resa 'l pare nostre pels que van errats.

Sens mes per avuy S. S. S.

Lo Corresponsal.

** De ser certas las acusacions que nostre corresponsal á Vendrell llença contra l' indicat senyor Carné, y que nosaltres, á pesar de la molta confiança que tenim en aqueell, no vo'ém creuer sens probas, si l' autor dels «XII mesos» ha sigut capás de conspirar contra sa patria catalana, ab quina para ha escrit sempre, si això ab probas materials se pot demostrar, mereixeria que nostre anatema caygués sobre ell.

Tal vegada no sigui aquest l' útum camí que 'n parlarem.—N. de la D. —

Secció oficial

Centro de Lectura

Aquesta Junta de Gobern, de conformitat ab l' article 19 del Reglament perque 's regeix aquest Centre, ha acordat concedir entrada, sense pagar los corresponents drets, al que desitgi ingressar com a soci de número durant tot lo corrent mes.

Lo que 's fa públich pera general coneixement.

Reus 1 d' Octubre de 1899.—P. A. de la J. de G.

Lo Secretari, P. Pellicer Serra.

Registre civil

del dia 2 d' Octubre de 1899

Nauements

Miquel Nolla Barberá, de Joan y Magdalena.—Ramon Borràs Massagué, de Ramón y Rosa.—Joan Robert Fíquerola de Joan y Isabel.—Maria Rius Castellví, de Joseph y Miquela.

Cap.

Defuncions

Gabriel Fontanilles Sagreras, 74 anys, Casa de Camp, 114.—Francisco Beniges Nicolau, 65 anys, Ermita Ntra. Sra. de Misericòrdia.—Antonia Voltas Ferré, 69 anys, Vallroquetas, 13.—Francisco Ortiga Corbella, 4 anys, Sant Elies, 17.—Anton Niu Santacana, 28 anys, Manicomi.—Gustavo Vives Masià, 9 anys, Galerà, 20.

Secció religiosa

Sant d' aygu.—Sant Francisco de Asia.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc

Avuy aquesta Parroquia ab unió de la Tercera orde del P. Sant Francesc celebrarà la festa de son Sant Petró y Petriera ab los següents cults: A dos quarts de vuyt del matí tindrà lloc la comunión general á càrrec del Rvnt. Francesch Solé. A dos quarts de deu se cantarà l' Ofici solemne predican lo reverent D. Josep Fihuera y a les sis de la tarda s' acabarà la Novena ab sermó que dirà'l Rvnt. Cura Párroco d' aquesta Iglesia.

Religiosas de la Divina Providencia

Avuy celebrarán la festa de Sco. P. Sant Francisco de Asis ab los cults següents:

Per lo matí á dos cuarts de deu exposat S. D. M. se celebrarà un solemne ofici ab sermó que dirà un Pare del Segrat Cor de Maria de la Selva; y per la tarda á les sis ab exposició se cantarà solemne Tríassagi, seguirán los actes de la novena y 's donarà fi ab los goigs de Sco. Patriarca.

Sant de demà.—Sant Plàcit.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 29

De Rota y esc., en 26 d., l. «Buenaventura» de 36 ts., ab tunyina, consignat á don Joseph M. Ricomá.

Despatxades

Pera Barcelona y «Cifuentes», ab tránsit.

Pera Barcelona y «Cervantes» ab efectes.

Pera Londres y esc. v. inglés Gravina, ab efectes.

J. Marsans Rof

Representant en flocs: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	65'05	Aduanas	95'50
Exterior	'	Norts	54'55
Amortisable	'	Frances	46'75
Cubas 1896	72'75	Orenses	13'15
Cubas 1890	60'75	Obs. 6 0 0 Fransa 87'	
Filipines	78'50	Id. 6 0 0	44'25
Exterior Paris	62'15	Id. 3 0 0	

GIROS

Paris 23'40 Londres 31'22

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y Paris.

Compra y venda al comptat de tota classe de valors.

—Descompte de cupons. —Compra de monedas d' or y bitllets de tots los països. —Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Ops. Diner. Paper

Londres 90 dias fetxa.	'	'	30'85
8 dias vista	'	'	31'15
Pars 90 dias fetxa	'	'	
Pars vista	23'	23 20	
Mersella 30 dias vista	febre	'	

VALORS LOCALES DINER PAPER OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense	625	
Industrial Farinera	575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	650	
Manufacturera de Algodón	100	110
Companyia Reusense de Tranvías		
Companyia Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200	

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	Cubas del 86	73'
Orenses	13'10	Cubas del 90
S. Juan		61'
Norts	53'80	Obs. 5 0 0 Almansa
Fransas	46'75	88'87
Filipinas	78'62	44'15

PARIS

Exterior	Norts	GIROS
Paris 23'40	Londres	31'22

Se rebén órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los països.

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

abril y setembre 1900

abril y setembre 1901

abril y setembre 1902

abril y setembre 1903

abril y setembre 1904

abril y setembre 1905

abril y setembre 1906

abril y setembre 1907

abril y setembre 1908

abril y setembre 1909

abril y setembre 1910

Servei dels trens de viatgers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m. tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	7'54 m.
5'45 m. tren exprés ab coches de 1. ^a classe.....	7'01 m.
8'44 m. tren mercancías coches de 2. ^a y 3. ^a classe	12'31 t.
14'02 t. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1'53 t.
5'23 t. tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m. tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	9'49 m.
1'26 t. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	3'14 t.
3'28 t. tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe	6'29 t.
7'03 n. tren de correo ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe	10'06 n.
9'23 n. tren exprés ab coches de 1. ^a classe.....	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m. » » » » Vilafranca	9'44 m. » »
7'09 m. tren exprés ab coches de primera classe.....	9'21 m.
1'01 t. tren de mercancías ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe	7'34 n.
1'59 t. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	5'08 t.
6'35 t. tren mixto ab coches de 2. ^a classe (2).....	10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m. tren mixto ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10'17 m. Línea Vilafranca
9'54 m. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1'04 t.
11'15 m. tren mercancías ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe	6'35 t.
1'55 t. tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	5'31 t.
7'02 t. tren exprés ab coches de 1. ^a classe.....	9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasport á Sant Vicenç.
(2) Idem á Roda y Sant Vicenç.
(3) Idem á Sant Vicenç y Roda.

Llibre important CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donar-se compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebra en Sant Sadurní de Noya, s'hi troben esplícades ab claretat totes aquelles operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alsedà dels ceps y manera de cuidarlos; verdader modo de espampollar y de abonar y fermar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenir-se en compte sobre la manera de condirbir la verema, modo d'obtenir bons vius negres, blanxs y rosats, y cuidados de que denhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més pràctics é intel·ligents viticultors d'Espanya y França; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 100 pàgines en bon paper y clara impressió, enquadernat á la holandesa y's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

PER A ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT



SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més eficàs, lo més durader

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZUE Y D'EFFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigir-se pera prospectes é informes sobre l'empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servei de trens que regirà desde l'2 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarda.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarda 5'10 y 7'25 mit.

Tranvia d' vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 mit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

Societat general de transports marítims a Vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1899

Línea directa pera'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Octubre directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y ràpit vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Octubre lo vapor France

lo dia 27 de

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plaça de Palacio.—Barcelona.

Banch Agrícola Espanyol

Societat anonima domiciliada á Madrid, carrer de Felipe, V, 2 fundada en 1895

Capital social: ptas. 1.000.000, elevable á ptas. 5.000.000

Las operacions del «Banch Agrícola Espanyol» consisteixen en segurs de cullitas y bestiaris, incendis, sobre la vida, é primas fixes y económicas y en préstams als agricultors al 6 per 100 anyal.

DELEGACIÓ GENERAL PERA CATALUNYA Y BALEARS

CARRER MERCE, NUM. 3.—BARCELONA

Desempenyada per D. Emili Pieri.—Subdelegacions en les altres capitals.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pesetas exemplar. Se ven en aquesta impremta.

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA,

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.

Si no s'aplica el dret d'autorització, el dret d'autorització no s'aplica.